

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	A Literatura e o seu Contorno Sociocultural		Código	613584112
Titulación	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Pena Sueiro, Nieves		Correo electrónico	nieves.pena.sueiro@udc.es
Profesorado	Galbarro García, Jaime Pena Sueiro, Nieves		Correo electrónico	j.galbarro@col.udc.es nieves.pena.sueiro@udc.es
Web				
Descrición xeral	Estudo da literatura en relación co contexto histórico no que se produce, impulsando unha reflexión en torno a historia e a ficción literaria e a súa interconexión en diferentes momentos da historia.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural
A4	Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos
A8	Comprender os procesos históricos dos estudos literarios e culturais e os seus cambios de paradigma
A9	Aplicar as técnicas de análise cultural respetando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos
A10	Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos
A12	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais
A13	Aplicar unha perspectiva comparatista de carácter transnacional e plurilingüístico aos estudos literarios, artísticos e culturais
A14	Adquirir a capacidade de xestionar ferramentas e recursos de investigación aplicados no ámbito dos estudos literarios e culturais
B3	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro
B4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida
B6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse
B7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe
B8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
B10	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C2	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos
C3	Demostrar un compromiso ético coas desigualdades
C4	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade
C5	Integrar coñecementos de campos de estudos diversos
C6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos o non familiares en contextos interdisciplinares
C8	Adquirir a capacidade de concebir e deseñar proxectos de investigación con rigor académico
C9	Desenvolver habilidades de xestión da información para propósitos académicos e de investigación

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Integrar los estudios literarios en un contexto cultural más extenso que trascienda los límites de una sola lengua y /o nación, atendiendo a la diversidad cultural	AM1 AM4 AM8 AM9 AP1 AI1 AI2 AI3	BM3 BP1 BP3 BP4 BP5 BP7	CM2 CM3 CM4 CM5 CM6 CI2 CI3
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común	AM1 AM4 AM8 AM9 AP1 AI1 AI2 AI3	BM3 BP1 BP3 BP4 BP5 BP7	CM2 CM3 CM4 CM5 CM6 CI2 CI3
Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación	AM1 AM4 AM8 AM9 AP1 AI1 AI2 AI3	BM3 BP1 BP3 BP4 BP5 BP7	CM2 CM3 CM4 CM5 CM6 CI2 CI3
Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador	AM1 AM4 AM8 AM9 AP1 AI1 AI2 AI3	BM3 BP1 BP3 BP4 BP5 BP7	CM2 CM3 CM4 CM5 CM6 CI2 CI3

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Introducción. Literatura, cultura e historia.	1.1. A literatura como instrumento do poder. 1.2. Contextos histórico-literarios.
2. Literatura e política.	2.1. Sátira e política. Quevedo. 2.2. Marginalia cervantina. O pasquín.
3. Literatura e sociabilidade.	3.1. Os xogos cortesanos. 3.2. As academias literarias. Lope de Vega e Calderón. 3.3. Pintores e poetas. Lope de Vega e Calderón. 3.4. A defensa das artes.
4. Literatura e mecenazgo.	4.1. Retratos poéticos e retratos pictóricos. 4.2. Retrato do mecenaz. Góngora. 4.3. Retrato do poeta. 4.4. Mitoloxía e monarquía.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 B6 B7 B8	10	0	10
Obradoiro	A1	16	0	16
Análise de fontes documentais	A1 A10 A8 B6 B8 B3 C3 C6 C8 C9	8	0	8
Traballos tutelados	A13 A4 A14 A10 A8 A9 A12 B4 B10 B3 C2 C3 C4 C5 C6 C8 C9	3	37	40
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O profesor presentará contidos teórico-criticos pertinentes da materia obxecto de estudo.
Obradoiro	Mediante a combinación de diversas metodoloxías (discusión dirixida, ensaios críticos, resúmenes, etc.) o alumno levará a cabo distintas actividades relacionadas coa materia obxecto de estudo
Análise de fontes documentais	O alumno realizará unha análise de fontes documentais sobre as ideas e conceptos explicados na aula a partir de documento do século XVII.
Traballos tutelados	O/a alumno/a fará un traballo tutelado (previamente concertado co profesor) sobre algún aspecto hermenéutico pertinente á materia obxecto de estudo. Se valorará a orixinalidade, o pensamento crítico autónomo e o dominio do idioma castelán.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumno acudirá periódicamente a tutorías (presenciais, cando fose posible, ou telemáticas para aclarar dúbidas sobre a temática obxecto de estudo.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A13 A4 A14 A10 A8 A9 A12 B4 B10 B3 C2 C3 C4 C5 C6 C8 C9	Valorarase a capacidade de comprensión e reflexión crítica do alumno en función dunha análise hermenéutica e histórico-social sobre un tema obxecto de estudo da asignatura, o razoamento ordenado da exposición, as referencias pertinentes á bibliografía e o uso correcto do idioma castelán.	75
Obradoiro	A1	Os alumnos levarán a cabo os seguintes exercicios prácticos: 1. Reflexións críticas sobre temas pertinentes á lectura. 2. Análise de textos e contextos: interpretación crítica de diversas lecturas obxecto de estudo. Valorarase a capacidade de comprensión, a orixinalidade do plantexamento crítico, o rigor da análise, a claridade da exposición e o dominio do idioma castelán.	15
Análise de fontes documentais	A1 A10 A8 B6 B8 B3 C3 C6 C8 C9	Actividade na que o/a alumno/a dará conta da súa capacidade de análise e contextualización dos contidos impartidos na aula, dun xeito práctico	10

Observacións avaliación

En calquera das metodoloxías avaliadas, é necesario obter unha cualificación mínima de catro sobre dez para superar a materia. Recibirán a cualificación de "Non Presentado" aqueles estudantes que non presenten en tempo e forma o traballo tutelado.

Na segunda oportunidade (convocatoria de Xullo), gardaranse as notas de todas as actividades superadas e proporáanse actividades alternativas ás que se fixeron nos obradoiros e non se superaron.

Os traballos e actividades entregaránse en tempo e forma e deberán cumprir as esixencias de corrección lingüística propias destes textos (ortografía, puntuación, precisión léxica, rexistro formal, discurso coherente e cohesionado, etc).

O estudantado con dispensa académica de asistencia a clases entregará o traballo tutelado que terá valor do 100% da cualificación. Poderánse adoptar as adaptacións oportunas para o estudantado con necesidades específicas de aprendizaxe.

Na convocatoria adiantada de decembro, o sistema de avaliación será o mesmo que para as persoas con dispensa académica. O/A estudante deberá pórse en contacto co profesor no mes de outubro.

Se, no curso da avaliación, o profesorado tiver algunha dúbida razoable a propósito da autoría do traballo tutelado, poderá entrevistar ao alumnado durante a revisión de notas para verificar a mesma. Neste caso, a entrevista será grabada e servirá para revisar a nota.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Maravall, José Antonio (1976). La cultura del Barroco. Barcelona, Ariel - Armas, Frederick (2004). Writing for the eyes in Spanisg Golden Age. Lewisburg, Bucknell University Press - Brown, J. y J. H. Elliott (1982). Un palacio para un Rey. El "Buen Retiro" y la corte de Felipe IV. Madrid, Alianza Editorial, - Carducho, Vicente (1979). Diálogos de la pintura. Madrid, Turner - Chevalier, M (1976). Lectura y lectores en la España de los siglos XVI y XVII. Madrid, Turner - Deleito y Piñuela, J. (1988). El rey se divierte. Madrid, Alianza Editorial, - Deleito y Piñuela, J. (1988). También se divierte el pueblo. Madrid, Alianza Editorial, - Deleito y Piñuela, J. (1988). La mala vida en la España de Felipe IV. Madrid, Alianza Editorial - Deleito y Piñuela, J. (1988). La vida religiosa española bajo el cuarto Felipe. Santos y pecadores. Madrid, Alianza Editorial, - Díaz Plaja, F (1994). La vida cotidiana en la España del Siglo de Oro. Madrid, Edaf, - Díez Borque, J. M., dir. (1995). Culturas en la Edad de Oro. Madrid, Universidad Complutense - Egido, Aurora (2004). De la mano de Artemia. Estudios sobre literatura, emblemática, mnemotécnica y arte en el Siglo de Oro.. Barcelona, Olaneta, - Sánchez Jiménez, Antonio (2011). El pincel y el Fénix: pintura y literatura en la obra de Lope de Vega Carpio. Madrid, Iberoamericana.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías